

„Paa den anden Side har de under Ringens Indflydelse staaende Skoler gjort og gør fremdeles alt for at modarbejde Forældrenes Organisation“. Skoleringen i København gør altsaa alt, hvad der staar i dens Magt, for at hindre, at Forældrene faar Indflydelse paa Skolernes Ledelse. Det forekommer mig da at være en ganske mærkværdig Motivering at sige: Jeg vil gerne give et Tilskud, for jeg ønsker, at Forældrene skal have den størst mulige Indflydelse. Samtidig vil jeg sige, at det undrer mig, at vi, naar det ærede Medlem i saa høj Grad ønsker, at Forældrene skal have denne Indflydelse, ikke har haft hans Støtte, naar vi gerne vilde have, at Forældrene skulde have Indflydelse paa den offentlige Skole. Forholdet er det, at der i Skolekommissionerne sidder Præster, hvis Børn jo gennemgaaende ikke gaar i den offentlige Skole. Det forekommer mig, at hvis man ønsker, at Forældrene skal have Indflydelse, burde det ærede Medlem støtte os, der mener, at de Forældre, hvis Børn gaar i den offentlige Skole, skal vælge Skolernes Ledelse. Ellers bliver der noget inkonsekvent i det. Og ganske meningsløst bliver det at støtte nogle Skoler, der, efter hvad der oplyses for os, gør alt muligt for at forhindre, at Forældrene faar Indflydelse paa Ledelsen.

Det ærede Medlem sagde, at Staten havde Fordel af, at vi havde private Skoler. Ja, det kommer an paa, hvad der er Statens Fordel. Hvis Statens Stilling til Undervisningen alene er bestemt af, hvad den koster, hvis den billigste Ordning er den bedste for Staten, saa indrømmer jeg, at de private Skoler kan være en Fordel for Staten; men jeg troede for øvrigt, at det ærede Medlem som Formand i en Skolekommission mente, at det, Stat og Kommune kunde have Fordel af, er, at Børnene faar den bedste Adgang til at blive bibragt den Undervisning, deres Evner gør dem det muligt at modtage. Skal vi til at anlægge Pengene som Maalestok for, hvad Staten har mest Gavn af, saa bør vi give Tilskud til de private Realskoler, hvor Forældrene holdes udenfor Ledelsen og Skoleringen egenmægtig dikterer, hvorledes alt skal være.

Det ærede Medlem udtalte, at Socialdemokraterne skulde stille sig noget mere velvilligt til den private Skole, saaledes at den Velvillie, der ydes fra det ærede Medlems og hans Partifællers Side overfor den offentlige Skole, i tilsvarende Grad blev ydet fra vor Side overfor den private Skole. Fra vor Side har der imidlertid været fremsat Ønske om at faa nedsat en stor Skolekommission, som kunde tage

hele Skoleordningen under Overvejelse, men jeg har ikke mærket, at dette Ønske har faaet særlig stor Støtte fra det ærede Medlems Side. Forholdet er nu det, at naar en Mand tager sin Embedseksamen, staar han Staten i ca. 10,000 Kr., som Staten har ofret paa ham, og saa har hans Forældre eller Velgørere ved Friplads eller paa hvad Maade, det nu kan ske, yderligere ofret en 5—6,000 Kr. Det er den værste Form for Hjælp til Selvhjælp. Den gør det muligt for de besiddende Folk, der har Børn uden særlige Evner, at kunne faa et Statstilskud paa 10,000 Kr. til deres Børns Embedseksamen, naar de kan pine sig igennem, men de 6,000 Kr., som den paagældende selv skal udrede, gør, at enten maa den, der intet har, gaa Tiggergang eller sætte sig i en bundløs Gæld eller ogsaa udelukke sig ganske fra at faa Del i det Gode, den højere Undervisning er. Enten — eller! Enten maa de velstillede betale alt, hvad det koster, og saa have Forretten eller ogsaa dele Kaar med de ubemidlede, og saa betaler Staten 16,000 Kr. i Stedet for de 10,000 Kr. Saa har Staten betalt alt, hvad Embedseksamen koster. Den Form, vi nu har, er den værste af alle. Det er Hjælp til de velstillede og Afvisning af de fattige. Det er ikke Evnerne, det er ikke Lysten, der er det bestemmende for, om en Mand kan tage Embedseksamen. Det er Faders Pengepung, der i første Række er det afgørende. Naar Faders Pengepung tillader det, naar Fader har Raad til at ofre 5—6,000 Kr. paa Sønnens Studium, saa giver Staten Tilskud til disse velstillede Mennesker. Dette Forhold maa vi se at komme bort fra, derfor har vi modsat os Tilskuddet til de private Skoler, saaledes som det ærede Medlem for Københavns Amts 2den Valgkreds (K. M. Klausen) udtalte, ingenlunde fordi vi ikke finder, at Lærerlønningerne er saa lave, at de burde være højere, men fordi vi mener, at vi maa ind paa en Omordning af Skolevæsenet. Der er ingen Mening i, at Staten yder Tilskud til de velstillede, for at de kan lade deres Børn studere, og udelukker de fattigste, fordi man stiller saadanne Krav, at de er uopfyldelige, fordi de ikke har Penge dertil. Det er Motiveringen, og jeg anbefaler ærede Medlemmer at stemme mod det Forslag, som her er stillet.

Moltesen: Jeg vil gøre den sidste ærede Taler (L. Rasmussen [Veje Amts 1ste Valgkreds]) opmærksom paa, at naar